ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АЛЕКСЕЕВСК МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ
"АЕРЫМ ПРЕДМЕТЛАР ТИРӘНТЕН ӨЙРӘНЕЛӘ ТОРГАН
2НЧЕ АЛЕКСЕЕВСК УРТА ГОМУМИ БЕЛЕМ БИРҮ МӘКТӘБЕ"
МУНИЦИПАЛЬ БЮДЖЕТ ГОМУМИ БЕЛЕМ УЧРЕЖДЕНИЕСЕ

"КАРАЛДЫ"	**"КИЛЕШЕНДЕ"**	**"РАСЛАНДЫ"**
МБ житәкчесе	«2 нче Алексеевск УГББМ" МБГБУ директор урынбасары	«2 нче Алексеевск УГББМ" МБГБУ директоры
________Замалиева И.Х	________Ягудина Л.Р.	________Липлянина Л.Н.
МБ утырышы беркетмәсе №1 25 август 2016 ел	27 август 2016 ел	________номерлы боерыгы
		31 август 2016 ел

Татар теле һәм әдәбияты укытучысы

Хөснетдинова Гөлия Сөләймановнаның

5 "А" сыйныфы өчен татар әдәбиятыннан

эш программасы

Педагогик совет утырышында каралды

1 номерлы беркетмә

31 август 2016 ел

2016-2017 уку елы

1.Укыту предметын үзләштерүнең планлаштырылган нәтиҗәләре

Сыйныф: 5 “А”

Укытучы: Хуснутдинова Г.С.

Уку планы буенча

татар әдәбиятыннан: 35 сәг.

Атнага: 1 сәг.

Контроль эш: 4

Программа: Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы. Урта (тулы) гомуми белем бирү мәктәбендә рус телле балаларга татар телен коммуникатив технология нигезендә укыту программасы (1 — 11 нче сыйныфлар). Төзүче – авторлары: Р.З. Хәйдәрова, Р. Л. Малафеева, 2014 ел.

Дәреслек:Мотыйгуллина Ә.Р. Ханнанов Р.Г.,Хисмәтова Л.К.”Татар әдәбияты”.Рус телендә төп гомуми белем бирү оешмалары өчен дәреслек.5нче сыйныф.2кисәктә.Казан, “Мәгариф-Вакыт” нәшрияты, 2014ел.

Программа Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы муниципаль бюджет гомуми белем учреждениесе “Аерым предметларны тирәнтен өйрәнүче Алексеевск 2 нче урта гомуми белем мәктәбе”нең 2016-2017 уку елына укыту планына нигезләнеп төзелде.

Укучыларның әзерлек дәрәҗәсенә таләпләр

– әдәби әсәрләрне сүзләрен дөрес әйтеп йөгерек уку;

– авторның әйтергә теләгән фикерен аңлау, үз мөнәсәбәтен белдерү, өлешләргә бүлә һәм планын төзи белү;

– әдәби − теоретик төшенчәләрне рус әдәбият белеме белән тәңгәлләштерү;

– татар әдәбиятының дөнья культурасында тоткан урынын аңлау;

– авторларның тормыш юлы һәм иҗаты турында кыскача күзаллау;

– 8 − 10 татар, рус, чит ил язучысы, шагыйрьләре исемнәрен һәм алар язган әсәрләрне белү;

– 3 − 4 сәнгать әһеленең тормышы, иҗатын турында мәгълүматлы булу;

– Казан һәм Татарстан төбәгендәге мәдәният учаклары (музей, театр, концерт залы, һ. б.), балалар матбугаты турында белү;

– төрле халыкларның фольклор үрнәкләрен татар халык авыз иҗаты белән чагыштыру;

– төрле халыкларның киң таралган мифларыннан хәбәрдар булу, берничә мисал китерә белү;

– 5 мәкаль, 5 әйтемне русча эквивалентлары белән истә калдыру;

– мәкаль белән әйтем, миф белән әкият, халык җыры белән автор җыры арасындагы аерманы белү;

– төрле авторларның 2 − 3 шигырен яттан сөйли белү;

– сүзлекләр, энциклопедияләр, Интернет-ресурслардан файдаланып, үзенә кирәкле материалны табу;

– төрле темаларга проект эше яклау;

– әдәби әсәргә тормыш белән бәйләп, үз гамәлләренә бәя бирү.

II. Укыту предметының эчтәлеге

Укыту предметының эчтәлеге.

Татар әдәбиятыннан 5 нче сыйныф укучылары өчен төзелгән программа дәүләт стандартларының федераль компонентына, гомуми белем бирү федераль дәүләт стандартларына нигезләнеп эшләнгән Ә.Р.Мотыйгуллина, Р.Г.Ханнанов, Л.К.Хисматова, Э.Х.Гыйзәтуллина, Г.Г.Мулласалихова тарафыннан язылган дәреслекләрдән (1 нче, 2 нче кисәк) укытуны күздә тота. Программа стандартның эчтәлеген җентекләп ачып бирә, стандарт таләп иткән күләмдә рус телле балаларга татар әдәбиятын укытуның гомуми юнәлешләрен билгели, предмет чаралары белән укучыларны тәрбияләү юлларын, аларның әдәби үсеш дәрәҗәсен билгели.

Күпмилләтле аудиториядә татар әдәбиятын укыту өчен төзелгән программа бербөтен документ булып тора, ул биш өлешне иңли: аңлатма язуы; укыту курсының эчтәлеге, укыту-тематик планы; укучыларның әзерлек дәрәҗәсенә таләпләр; курсның укыту-методик тәэмин ителеше өчен әдәбият исемлеге.

Әдәбият һәр яктан үскән, рухи яктан бай, әхлакый идеаллары һәм эстетик таләпләре булган камил шәхес тәрбияләү әһәмиятле урын алып тора. Урта белем бирү системасындагы татар әдәбияты курсы сәнгатьне тормыш белән бәйләп өйрәнүгә, эчтәлек белән форма берлеге, тарихилык, традиция һәм новаторлык, тарихи-культурологик мәгълүматларны аңлау, әхлакый-эстетик күзаллау булдыру, әдәбият теориясе һәм тарихы буенча төшенчәне үзләштерү, әдәби әсәрне бәяләү һәм күнекмәләрне формалаштыру, әдәби телнең сәнгатьлелек чараларын үзләштерү.

Федераль дәүләт стандартларына нигезләнеп төзелгән татар әдәбияты дәреслекләре барлык фәннәрне өйрәнү барышындагы фундаменталь төшкә (фундаментальное ядрога), универсаль уку гамәлләренә нигезләнә, укучыларның яшь һәм әдәби үсеш дәрәҗәсен исәпкә ала. Укыту һәм тәрбиянең гомуми нәтиҗәләре иҗтимагый, шәхси, танып-белү һәм коммуникатив үсешне тәэмин итеп, укучыларның белемнәрен, күнекмәләрен үстереп, дөньяны танып белүгә әзерләп, хезмәттәшлеккә, үзлегеннән белем алуга, камиллеккә омтылучы шәхес тәрбияләүгә барып тоташа. Аерым алганда, уку-укытуга системалы-гамәли якын килү нәтиҗәсендә, укучыларның иҗтимагый үсешенә (халыкның рухи кыйммәтләрен аңлаучы, үстерүче Россия гражданины тәрбияләү); шәхси үсешенә (үзлегеннән белем алырга, иҗади сәләте үскән, компетентлы, үзаңы үскән, үзенең гражданлык карашларын ачыктан-ачык белдерүгә сәләтле, үз-үзенә тәнкыйди караштa торган, тормыш авырлыкларын каршы торырлык шәхес тәрбияләү); танып белү эшчәнлеген үстерүгә (фәнни дөнья сурәтен аңлаучы, үзенең танып-белү һәм интеллектуаль эшчәнлеге белән идарә итә ала торган, уку, белем алу чараларын күзаллый торган, репрезентатив, символик, логик, иҗади фикерләү сәләте үскән, рефлексиягә сәләтле укучы тәрбияләү); коммуникатив үсешкә (аралашу компетенциясе үскән, тыңларга, диалогта, гомуми сөйләшүдә катнаша алырлык, туган телен, рус телен, чит телне камил белүенә) басым ясалды. Шул ук гамәлләрне тормышка ашыру барышында, яшүсмерләрнең яшь үзенчәлекләре дә игътибарга алынды.

Күпмилләтле мохиттә гомуми әдәби белем бирү барышында универсаль уку гамәлләре дүрт блокка бүлеп каралды. Алар арасында шәхси УУГ − тормышчан, шәхескә юнәлтелгән, һөнәри юнәлештә үз юлын табуга, кешенең эчке потенциалын рациональ файдалана белүенә бәйле блок. Регулятив уку гамәлләре шәхес тәрбияләүдә планлаштырырга өйрәтү, фаразлау, коррекция, бәяләү кебек якларны үзәккә ала. Танып белү гамәлен алгы планга чыгарган блокта логик, проблеманы кую һәм чишүгә юнәлтелгән, тамга-символик якны иңләгән гомумуку гамәлләренә игътибар ителә. Коммуникатив УУГ кешеләр язмышына битараф булмауны, кешеләргә ярдәмчеллек сыйфатларын тәрбияләүне, иҗтимагый компетентлыкны үз эченә ала.

Универсаль уку гамәлләрен рус телле балаларга татар әдәбиятын укыту барышында куллану нәтиҗәсендә, укучыларны мөстәкыйль эшләргә өйрәтү юнәлеше көчәйде (мәсәлән: өй эше бирү − берничә вариантта). Бу вакытта укытучы эшчәнлегендә идарә итү алымнары көчәя.

Шул рәвешле, федераль дәүләт стандартларына таянып татар әдәбиятын өйрәнүнең максаты да ачыкланды: туган халкының һәм җирле халыкның телен, мәдәниятен, әдәбиятын яхшы белгән, һәрьяктан камил, милли горурлык хисләре үскән шәхес (гражданин) тәрбияләү.

Эчтәлек	**Сәгать саны**
Борын-борын заманда...	4
Әкият яздым – укыгыз...	3
Хыял канатларында.	3
Белем баскычлары.	4
Балачак – хәтердә мәңге калачак...	4
Ватаным өчен.	7
Кояшлы ил – бәхет иле.	4
Кеше − табигать баласы.	3
Эш беткәч көләргә ярый.	3
Барысы:	35

Төп уку эшчәнлеге төрләре күрсәтелгән тематик планлаштыру

№	Дәрес темасы	Укучылар эшчәнлеге төрләре	Үткәрү вакыты
1	Халык авыз иҗаты	«Халык авыз иҗаты» схемасы белән эш, дәреслектә, эш дәфтәрендә биремнәр, рус халык авыз иҗаты белән чагыштырып, мисаллар китерү.	6.09
2	Әкиятләр.	«Әкиятләр» схемасы белән эш, дәреслек, эш дәфтәрендә биремнәр эшләү, чылбыр буенча уку, чылбыр буенча сөйләү, җөмләләр төзү.	13.09
3	Ак бүре(Татар халык әкияте).	Әкиятне укып чыгу һәм терәк сораулар буенча анализлау, гомумиләштереп, нәтиҗәләр чыгару.	20.09
4	Абзар ясаучы Төлке(Татар халык әкияте).	Әкияттәге уңай һәм тискәре образларны табу, аларга хас сыйфатларны билгели белү.	27.09
5	Өч кыз(Татар халык	Дәреслектә, эш дәфтәрендә биремнәр эшләп,	4.10

	әкияте).	әкиятнең эчтәлегенә төшенү, геройларга бәяләмә бирү.	
6	Башмак (Татар халык әкияте).	Бәйләнешле сөйләм телен үстерү, белемнәрне тикшерү.	11.10
7	Төлке белән Аленушка (Рус халык әкияте).		18.10
8	Куркак юлдаш.		25.10
9	Каюм Насыйри “Патша белән карт”.	Әңгәмә, сәнгатьле уку. Бирелгән билгеләмәләргә нигезләнеп, нәтиҗә ясау. Үз фикереңне әйтә белергә өйрәнү.	8.11
10	Юк дип әйтмә,бардыр ул	Әкиятне уку, дәреслек, эш дәфтәрендә биремнәр эшләү, әкият-поэмада әкияткә хас сыйфатларны табу.	15.11
11	Б.Әлменов. «Су анасы» картинасы.	Рәсемне аңлау, төп детальләргә игътибар итеп, аның эчтәлеген сөйләтү, нәтиҗә ясау.	22.11
12	Әкиятче бездә кунакта.	Әкият-пьесаны сәнгатьле итеп уку, аңлаганны сораулар ярдәмендә тикшерү, анализлау.	29.11
13	Әкият тә түгел, чын да түгел	Хикәяне уку, сүзләрне аңлату, сораулар буенча төп фикерне табу, нәтиҗә ясау.	6.12
14	Әкият тә түгел, чын да түгел	Хикәяне уку, сүзләрне аңлату, сораулар буенча төп фикерне табу, нәтиҗә ясау.	13.12
15	Кабатлау дәресе. Хыял дөньясын-да.	Сайлап алып уку, укыганны анализлый белү, үз фикереңне текстган дәлилләр табып исбатларга өйрәнү, белемнәрне тикшерү.	20.12
16	Дәрес-проект.	Укучылар үзләре уйлап язган яки башка авторларныкы булган, тәрҗемә иткән әкият һәм фантастик әсәрләрне китапчык итеп, рәсемнәр белән бизәп, сыйныфташларына тәкъдим итәләр.	10.01
17	Белем — бәхет ачкычы.	Уку, эчтәлеге буенча фикер алышу, мәкальләр уку, рәсемнәр күзәтү. Төрле биремнәр эшләү.	17.01
18	Белем укудан башлана.	Китаптагы текст белән танышу, уку, укытучының истәлекләр белән таныштыруы.	24.01
19	Укытучылар мәктәбе.	Тема буенча укытучының кереш сүзе, текстны укып, әңгәмә оештыру.	31.01
20	Казан университеты.	Текст җөмләләрен кыс-картып әйтү, анализ ясау.	7.02
21	Исемдә калганнар.	Әңгәмә, сөйләү, образларга бәяләмә, сүзлек эше, анализ, биремнәр эшләү.	14.02
22	Исемдә калганнар.	Әңгәмә, сөйләү, образларга бәяләмә, сүзлек эше, анализ, биремнәр эшләү.	21.02
2	Музейларда — хәтер.	Тукай музее белән танышу. Видео, презентацияләр карау.	28.02

3			
24	«Әгәр мин тылсымчы булсам...»	Фантастик хикәяләүне аңлап, әсәрне аңлау, сугыш чоры, партизаннар турында белү, сүзләрне тәрҗемә итеп, мәгънәләренә төшенү.	7.03
25	«Әгәр мин тылсымчы булсам...»	Фантастик хикәяләүне аңлап, әсәрне аңлау, сугыш чоры, партизаннар турында белү, сүзләрне тәрҗемә итеп, мәгънәләренә төшенү.	14.03
26	Мин сине шундый сагындым...	Язучы иҗаты белән танышу, әсәрне укып, укытучы җитәкчелегендә бергәләп анализлау, нәтиҗә ясау.	4.04
27	Кыр казы	Сәнгатьле уку, дәреслек, эш дәфтәрендә биремнәр аша лирик әсәрне анализлау.	11.04
28	Аталы-уллы солдатлар	Уку, рәсемнәр буенча әсәрнең эчтәлеген сөйләү,фикерне ачу.	18.04
29	Фатих Хөснинең «Чыбыркы» әсәре.	Әсәрне өлешләргә бүлү. Эчтәлекнең идеясен таба белү.	25.04
30	Фатих Хөснинең «Чыбыркы» әсәре.	Исем табу- тема –идея- эчтәлек бәйләнешләрен табу, анализлау.	2.05
31	Табигать кочагында.	Уку, әңгәмә, биремнәрне үтәү, рәсем ясау.	9.05
32	Матурлык минем белән.	Уку, сорауларга җавап бирү. Хикәя буенча фикер алышу.	16.05
33	Еллык контроль тест	Биремнәрне үтәү.	23.05
34	Шәвәли шуклыгы.	Сораулар буенча анализлау, нәтиҗәләр ясау.	30.05
35	Йомгаклау дәресе.	Кабатлауга карата биремнәр үтәү.	31.05

Пронумеровано, прошнуровано
и скреплено печатью
Всего: 10 (десять) листов
Учитель: [подпись] Хуснутдинова Г.С.